

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 1094/2014
Дана 28.05.2014. године
Б Е О Г Р А Д

РАД-6.1 зарада, накнада зараде

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија: Боривоја Живковића, председника већа, Весне Мартиновић и Снежане Витошевић, чланова већа, у парници тужиоца АА, кога заступа адвокат АБ, против тужене Републике Србије, Министарства правде и државне управе, коју заступа Републичко јавно правобранилаштво-Одељење у Ваљеву, ради накнаде штете, вредност предмета спора 3.677.281,15 динара, одлучујући о изјављеној жалби тужене против пресуде Основног суда у Мионици ЗП1 бр. 92/13 од 25.02.2014. године, донео је у седници већа одржаној дана 28.05.2014. године

П Р Е С У Д У

ПОТВРЂУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Мионици ЗП1 бр. 92/13 од 25.02.2014. године у ставу један и четири изреке и у том делу жалба тужене одбија као неоснована.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Основног суда у Мионици ЗП1 бр. 92/13 од 25.02.2014. године у ставу два изреке и **ОДБИЈА** тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужена да тужиоцу на име накнаде штете за уписнину у адвокатску комору РС плати износ од 221.686,00 динара, са законском затезном каматом почев од 23.05.2012. године па до исплате.

УКИДА СЕ пресуда Основног суда у Мионици ЗП1 бр. 92/13 од 25.02.2014. године у ставу три и пет њене изреке и предмет у том делу упућује истом суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици ЗП1 бр. 92/13 од 25.02.2014. године усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде материјалне штете на име изгубљене зараде и разлике зараде за период од 01.01.2010. до 30.11.2012. године плати износ од 955.595,15 динара, са

законском затезном каматом и то на новчане износе у вредности и за период од датума до исплате, као у његовом садржају, а све у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења, ставом два изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете за уписнину у Адвокатску комору плати износ од 221.686,00 динара са законском затезном каматом од 23.05.2012. године па до исплате, све у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења, ставом три изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца па је обавезана тужена да тужиоцу на име нематеријалне штете због претрпљених душевних болова, због повреде части и угледа плати износ од 2.500.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 14.02.2013. године као дана подношења тужбе до исплате све у року од 15 дана од дана пријема пресуде под претњом извршења, ставом четири изреке обавезана је тужена да тужиоцу за временски период и на износе утврђене и досуђене разлике у заради у овој пресуди плати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање и на терет послодавца и на терет запосленог по законом прописаним стопама сходно пословима и дужностима које је тужилац обављао према степену стручности тужиоца, а у року од 15 дана по пријему пресуде под претњом извршења, док је ставом пет изреке обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 334.504,00 динара.

Против ове пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу због истих повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилности и законитост побијане пресуде у границама овлашћења из одредбе члана 386 ЗПП ("Службени гласник РС" бр. 72/2011), Апелациони суд у Београду, као другостепени суд је нашао:

жалба је делимично основана.

У поступку доношења ожалбене пресуде у потврђујућем и преиначеном делу њене изреке нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1-3, 5, 7 и 9 ЗПП, нити других битних повреда одредаба парничног поступка на које жалба тужене неосновано указује.

Према чињеничном утврђењу у поступку доношења ожалбене пресуде у потврђујућем и преиначеном делу њене изреке следи: да је тужилац био судија општинског суда у Љигу у периоду од 01.08.1997. до 31.12.2009. године, да је одлуком Високог Савета судства број 06-00-37/2009-01 од 25.12.2009. године под редним бројем 238 утврђено да тужилац није изабран и да му престаје судијска дужност са 01.12.2009. године, да је одлуком Високог савета судства број 010-01-00270/2011-01 од 26.04.2012. године одбијен приговор тужиоца а одлука Првог састава Високог савета судства број 06-00-37/2009 од 25.12.2009. године потврђена, да је одлука Уставног суда VIII У-413/2012 од 22.10.2012. године усвојена устана жалба и овде тужиоца изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-01-00270/2011-01 од 26.04.2012. године, та одлука поништена а наложено Високом савету судства да у року од 60 дана од дана пријема ове одлуке изврши избор подносилаца жалби у складу са чланом 30 Правила за примену одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности и оспособљености и достојности и за поступак преиспитивања одлука Првог

састава Високог савета судства о престанку судијске дужности (“Службеник гласник РС” број 35/11 и 90/11), да је према образложењу ове одлуке Уставног суда да су подносиоци уставне жалбе, а међу њима и тужилац били у истој правној ситуацији као и неизабране судије о чијим жалбама је одлучено у предмету тога суда VIII-534/2011, да је решењем Основног суда у Ваљевоу IV Су 32-76/12 од 30.04.2012. године тужиоцу као судији Општинског суда у Љигу престала судијска функција 31.12.2009. године и право на накнаду плате у износу од 76.732,97 динара, да се решењем Адвокатске коморе Шабац број 415/2012 од 06.06.2012. године тужилац уписао у именик адвоката Адвокатске коморе Шапца, почев од 06.06.2012. године са седиштем адвокатске канцеларије у Љигу, да је решењем Адвокатске коморе Шапца број 764/2012 од 12.10.2012. године тужилац брисан из именика адвоката Адвокатске коморе Шапца са 30.11.2012. године на лични захтев, да је Високи савет судства донео одлуку број 06-00-73/2012-01 од 13.11.2012. године којом је тужилац изабран за судију Основног суда у Ваљевоу, док је одлуком Високог савета судства број 119-00-76/2013-01 од 26.03.2013. године поништена одлука Првог састава Високог савета судства о престанку судијске дужности број 06-00-37/2009-01 од 25.12.2009. године, док под тачком 37 у тачки 238 којом АА престаје судијска дужност са 31.12.2009. године, да досуђени новчани износ изгубљене зараде представља позитивну разлику између вредности зараде коју је тужилац остварио радећи у катастру непокретности Љиг у периоду од 07.06.2011. до 31.08.2011. године у ком периоду је остварио зараду у износу од 120.000,00 динара и вредности коју је тужилац остварио вршећи адвокатску делатност у односу на зараду коју би остварио да је обављао судијску дужност за период потраживања и да су износи из става један изреке ожалбене пресуде позитивна разлика између назначених износа и да исти представљају вредност изгубљене зараде са датумима доспелости.

На овако правилно и потпуно утврђено чињенично стање првостепени суд је правилно применио материјално право у погледу одлуке садржане у потврђујућем делу изреке ожалбене пресуде, док се побијана пресуда заснива на погрешној примени материјалног права у погледу одлуке садржане у ставу три изреке побијане пресуде због чега је у том делу иста преиначена и одлучено као у изреци ове пресуде.

У ситуацији када је одлуком Уставног суда број VIII У-413/2012 од 22.10.2012. усвојена и жалба изјављена против одлуке Високог савета судства број 010-00758/2011-01 од 19.04.2012. године и та одлука поништена, а Високи савет судства у њеном извршењу донео одлуку број 06-00-73/2012-01 од 13.11.2012. године којим је извршио избор овде тужиоца АА за судију Основног суда у Ваљевоу остварен је основ грађанско-правне одговорности тужене што тужилац није вршио судијску дужност за период потраживања применом правила из одредбе члана 191 Закона о раду, а у погледу основа грађанско-правне одговорности и применом правила из одредбе члана 172 став 1 у вези члана 164 Закона о раду.

То значи да тужилац како је то правилно закључио и првостепени суд доноси ожалбену пресуду у погледу одлуке у ставу један изреке има право на накнаду штете у вредности изгубљене зараде за период од 01.01.2010. до 30.11.2012. године. Вредност накнаде штете по основу изгубљене зараде је

правилно утврђена и обавезана тужена да тужиоцу ту штету накнади у свему као у садржају става један изреке ожалбене пресуде.

Код изложеног правилна је ожалбена пресуда и у ставу четири изреке ожалбене пресуде која се односи на уплату доприноса за пензијско и инвалидско осигурање на терет послодавца и на терет запосленог. Супротно наводима жалбе у овом делу побијана пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП нити има недостатака због којих се не може испитати а њени разлози су јасни и потпуни и довољни.

Тачан је навод жалбе тужене да је тужиоцу престала судијска дужност 31.12.2009. године, али је погрешан закључак жалбе да накнада плате представља сатисфакцију. Ово зато што она с обзиром на своју вредност не може да замени вредност изгубљене зараде већ се за ту вредност накнаде изгубљена зарада умањује, како је и поступљено у конкретном случају. Поред тога накнада није сатисфакција а у накнаде материјалне штете има репараторни карактер.

Навод жалбе да је налаз заснован искључиво на решењима пореске управе којима је утврђена основица за плаћање пореза и да је требало извршити увид у стање на изводима рачуна тужиоца занемарује да тужена страна није предложила доказе на ту околност. Зато су без значаја и даљи наводи жалбе да се с обзиром на природу посла адвокатске услуге наплаћују и готовински, а порез плаћа паушално.

Такође су неосновани и наводи жалбе тужене у овом делу да у вредност изгубљене зараде не улази и вредност по основу “минулог рада”. Околност да тужилац за период потраживања није обављао судијску дужност даје му право на накнаду штете по основу изгубљене зараде у вредности плате коју би остварио да је ту дужност извршио, а у њу се урачунава и вредност по основу додатка за минули рад.

Правилна је ожалбена пресуда у погледу одлуке садржане у ставу један изреке и када је реч о камати јер се иста заснива на правилној примени одредби члана 186, 277 и 324 став 1 ЗОО.

Међутим, преиначена је побијана пресуда у погледу одлуке садржане у ставу два њене изреке и у том делу одбијен тужбени захтев тужиоца.

Према разлозима побијане пресуде у овом делу незаконитим поступањем Високог савета судства тужилац је био приморан да после одлуке Високог савета судства од 26.04.2012. године којим је одбијен његов приговор се упише у адвокатску комору без своје воље да би себи и својој породици обезбедио егзистенцију. То значи да је тужиоцу без његове кривице нанета штета упорним одбијањем органа тужене да призна и исправи своју грешку због тога тужилац има право на накнаду штете у вредности уписа у адвокатску комору.

Овај закључак ожалбене пресуде се заснива на погрешној примени материјалног права. Ствар је слободног избора оштећеног у погледу остваривања запослења за период незаконитог лишења од вршења судијске дужности. Међутим, када то запослење тражи ангажовање одређених трошкова

тада то нема непосредну везу са назначеним узроком штете већ са избором запосленог у погледу начина остваривања прихода својим радом. Када би се прихватило супротно схватање да би његов резултат био и право оштећеног који се нашао у овој ситуацији на накнаду трошкова закупуљеног пословног простора и слично. Наравно код умањења накнаде штете по основу изгубљене зараде вредност оствареног прихода се умањује за износ трошкова па и по основу уписа у адвокатску комору, али тужилац није изјавио жалбу у погледу одлуке садржане у ставу један изреке побијане пресуде.

У присуству претходних разлога, ожалбена пресуда је преиначена у ставу два изреке како у погледу главног потраживања тако и у погледу камате и одбијен тужбени захтев тужиоца.

Преиначена је и побијана пресуда и у ставу три њене изреке тако што је одбијен тужбени захтев тужиоца.

Укинута је побијана пресуда у ставу три њене изреке.

Према разлозима побијане пресуде у овом делу суд је усвојио тужбени захтев који се односи на нематеријалну штету јер се је према исказу тужиоца исто вече појавио на телевизији председник Високог савета судства и министар правде и изјавили да нису изабрани они који су корумпирани, који су нестручни и недостојни са још пуно понижавајућих епитета, а и касније на средствима јавног информисања упорно су се прозивале неизабране судије, а тужилац није могао од тих напада да се одбрани. Ово тим пре што су те оцене од стране председника Високог савета судства и министра правде дате паушално, што значи да су се односиле на све па и на тужиоца. Поред тога суд је утврди да је у дневном листу Политика од 05.02.2010. године објављен интервју са предсеником Високог савета судства __, у коме су се наводи да су поједине неизабране судије држале бутике, кафане, аутоперионице, механичарске радње, салоне, затим да су у неким предметима у којима су поступали склапали уговоре о доживотном издржавању и уговор о поклону са странкама у поступку или са породицама, доносили су пресуде о накнади штете у несразмерним износима, ангажовали вештаке који су уместо њих пресуђивали.

Овај закључак ожалбене пресуде у овом делу се за сада није могао прихватити јер се иста заснива на битним повредама одредабама парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 12 ЗПП. Наиме, постоји противречност између тврдњи ожалбене пресуде да је председник Високог савета судства и министар правде изјавио да нису изабрани они који су корумпирани, који су нестручни, недостојни и исказа из дневног листа Политика од 05.02.2010. године из чијег садржаја следи да је на основу интервјуа са председником Високог савета судства __ она навела : "да су поједине неизабране судије" односно "неке судије".

Ради тога остало је неразјашњено да ли је исказ председника Високог савета судства дат у односу на све неизабране судије или се односи само на неке судије који нису изабрани. Да би изјаве чланова Високог савета судства биле основ за грађанско-правну одговорност тужене због повреде части и угледа потребно је да се кумулативно стварају одређени услови:

-да је та изјава дата у име органа;
-да њихов садржај не исказује само вредносни и стручни суд о неизабраном судији који је већ исказан у садржају одлуке о неизбору (тада се ради о презентацији одлуке и ништа више од тога);
-да се у тој изјави износе за ту намену вредносне квалификације које су по свом садржају способне да доведу до повреде назначених нематеријалних добара;
-да се на основу садржаја изјаве може препознати њено персонално ограничење (да се односи на одређеног или одређене неизабране судије индивидуално препознатљиве);
-да те изјаве нису биле потребне са становишта разумно потребне информације. Томе у прилог и то што је судија подnoseћи пријаву пристао да буде изложен конкуренцији применом мерила из Одлуке о упућивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова. Друго је питање то што он није очекивао неправилну примену права али то не очекује ни странка кад је грешком судије добила судску одлуку супротну закону и то доказала употребом одговарајућег правног средства. У тој ситуацији се говори искључиво о судијској грешци. Негативна вредносна оцена у погледу стручних квалитета судије могла је код неизабраног судије да изазове разочарање али не и осећај увређености и понижености. Не, пошто неизабрани судија зна да је такав стручни односно вредности суд о њему погрешан и лако оборив, што су показали резултати поступка по жалбама неизабраних судија.

О свему томе првостепени суд није водио рачуна због чега је побијана пресуда у овом делу морала бити укинута јер се заснива на непотпуно утврђеном чињеничном стању, а на околност: зашто се тужилац као неизабрани судија може препознати у исказима који се односе на неке судије односно зашто је у односу на њега исказ о нестручном судији могао да произведе осећај напада на његова нематеријална добра – част и углед када он зна свој вредносни квалитет.

Укинута је и решење о накнади трошкова парничног поступка пошто одлука у том делу зависи од коначног исхода спора.

Ради тога првостепени суд ће у делу у коме је укинута ожалбена пресуда разјаснити све претходно назначене околности, па када буду за то испуњени услови донеће правилну и на закону засновану одлуку у овом делу.

Са изложеног, а на основу одредби члана 390,391 став 1, 392 став 2 и 394 став 1 тачка 43ПП, одлучено је као у изреци ове пресуде.

Председник већа-судија
Боривоје Живковић с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Светлана Антић